

Preek Ezechiël 37 – Maranathadienst / Israëlzondag

Broeders en zusters, Lieve mensen,

Vandaag houden wij in onze gemeente 'Israëlzondag'. Op allerlei manieren hebben wij in de gemeente aandacht gegeven aan Gods volk Israel en nu vanavond houden wij een Maranathadienst. Een dienst waarin wij stil willen staan bij de komst van onze Here Jezus. En deze beide thema's, het thema Israel en het thema Wederkomst hebben alles met elkaar te maken. Vandaar dat ik gekozen heb om met u stil te staan bij Ezechiël 37. Een bijbelgedeelte dat volgens sommige uitleggers slechts handelt over de terugkeer uit de Ballingschap van Juda, het tweestammenrijk, ongeveer 450 jaar voor Christus. Maar dan lopen we naar mijn idee vast in de uitleg van dit bijbelgedeelte. Als we willen blijven uitgaan van de betrouwbaarheid van de bijbel dan ontkomen we er niet aan te moeten concluderen dat er dingen staan die nog op een vervulling wachten. Maar laten we eerst samen kijken naar de tijd waarin Ezechiël leeft, vervolgens kijken naar wat ons tekstgedeelte zegt en dan met elkaar proberen conclusies te trekken.

Eerst maar iets over de geschiedenis van Israël tot aan de tijd dat Ezechiël leefde. Ik trek even wat lijnen. Het volk Israël heeft zijn bestaan te danken aan het feit dat God met Abram een verbond sloot. In Genesis 17:7 zegt de HERE God tegen Abram: *Ik zal mijn verbond oprichten tussen Mij en u en uw nageslacht in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u en uw nageslacht tot een God te zijn. Ik zal aan u en uw nageslacht het land, waarin gij als vreemdeling vertoeft, het ganse land Kanaän, tot een altoosdurende bezitting geven, en Ik zal u tot een God zijn.*

Hier begint het. Of eigenlijk moeten we zeggen dat het begon met de roeping van Abram uit Ur der Chaldeeën. Abram gaat op reis en zodra hij als vreemdeling in Kanaän woont, krijgt hij een belofte van God dat er een 'eeuwig verbond' zal zijn tussen God en Abrams zaad en dat zijn nakomelingen het hele land Kanaän zullen erven 'als een altoosdurende bezitting'. Laten we hier meteen maar duidelijk zeggen dat het hier niet over de christelijke kerk gaat. Prima als we zeggen dat we mogen delen in Gods beloften aan Israël en dat Abram de vader van alle gelovigen is, dat zegt de bijbel ook, maar er is geen landsbelofte aan de kerk gegeven. Die belofte geldt het volk Israel, de nakomelingen van Abram. God verbindt zich voor eeuwig

aan Israel en belooft Israel een 'altoosduurende bezitting', het land dat toen nog Kanaän heette. Ten tijde van Abrams kleinzoon Jakob is de hele familie van Abram naar Egypte verhuisd vanwege een hongersnood, maar na 400 jaar is Jakobs gezin uitgegroeid tot een groot volk, bestaande uit 12 stammen, de 12 stammen van Israël. Bij de terugkeer in het Beloofde Land kreeg elke stam zijn erfdeel in het land. Na de tijd van de Richteren of de Rechters brak de tijd van de Koningen aan. Koning Saul mocht over de twaalf stammen regeren en na hem kwamen koning David en Salomo. Deze drie koningen hebben over het hele rijk van Israel geregeerd. Na Salomo vond er een splitsing plaats. Het rijk splitste in een noordelijk deel, Israel genoemd, en een zuidelijk deel, Juda genoemd. De nakomelingen van David regeerden over het zuidelijk deel Juda. Het noordelijke rijk werd gekenmerkt door goddeloosheid. Na verschillende waarschuwingen van profeten zijn deze 10 stammen uitgemoord en het groot deel van het volk is weggevoerd door de Assyriërs. De koning van de Assyriërs laat Assyriërs wonen in het gebied van de 10 stammen. Deze Assyriërs vermengden zich met de achtergebleven Joden en zo ontstond het volk van de Samaritanen, die we tijdens Jezus' tijd nog steeds tegenkomen. Hun godsdienst had veel overeenkomsten met de Joodse godsdienst, men erkende de vijf boeken van Mozes, maar had wel een eigen tempel. Als Jezus met de Samaritaanse vrouw discussieert gaat het over deze verschillen (Joh.4). Wat er met de weggevoerde 10 stammen is gebeurd weten we niet. Waarschijnlijk zijn zij opgegaan in de wereldbevolking.

Tijdens die ballingschap van de 10 stammen leefden de 2 stammen in het Beloofde Land. Ondanks dat God het volk bleef waarschuwen door zijn profeten bleef het volk in zonde leven. Na het Assyrische rijk komen de Babyloniërs aan de macht. Onder leiding van Nebukadnezar vindt er een enorme slachting plaats en het overgrote deel wordt weggevoerd in ballingschap naar Babel. Mannen als Daniel en ook Ezechiël, de schrijver van de tekst van vandaag, komen in Babel terecht. 70 Jaar later zullen de Israelieten weer terug mogen keren naar hun land en de tempel en de stad Jeruzalem herbouwen, onder leiding van Ezra, Zerubabel, Nehemia, Zacharia en Haggai. Dan is het ongeveer 450 jaar voor Christus. Nogmaals, die terugkeer betrof dus alleen de 2 stammen van Israel.

Op het moment dat Ezechiël zijn boek schrijft zijn dus de 10 stammen weg, onvindbaar. De 2 stammen zijn in ballingschap in Babel, de tempel is verwoest. De

terugkeer van de 2 stammen moet nog plaatsvinden. Dat is de zogenaamde historische context.

Met de historische context in ons achterhoofd gaan we kijken wat Ezechiël in het 37^e hoofdstuk schrijft.

Ezechiël krijgt een visioen te zien. De hand des HEREN kwam op hem. Zoals u kunt zien staat hier 'de hand des HEREN' met hoofdletters. Dat is niet onbelangrijk. Als in het OT het woordje HERE (NBG vertaling) met allemaal hoofdletters tegenkomt, of HEERE (dubbel E, (H)SV), of HEER (NBV), dan weet u dat er in de grondtekst JHWH staat. Staat Here, Heere of Heer met 1 hoofdletter geschreven dan staat er in het Hebreeuws Adonai. Als u nog even met mij naar het eind van het 3^e vers wilt kijken dan ziet u dat Ezechiël daar Here, HERE zegt. Het 1^e Here met 1 hoofdletter, dat is dus Adonai, het 2^e HERE met allemaal hoofdletters, dat is dus JHWH. Het hoofdlettergebruik is dus niet alleen maar te maken met voorkeur van de vertaler, maar om aan te geven wat er in de grondtekst staat. De dubbel e, zoals in de SV en de HSV gebruikt wordt, heeft meer met het oudnederlands waarin de SV is geschreven te maken. Uit eerbied willen sommige christenen die dubbele e dan graag laten staan.

Het 1^e vers spreekt dus over de hand van JHWH. Waarom benadruk ik dat zo. Omdat JHWH de verbondsnaam is van God. Ik ben die Ik ben. De God van Abraham, Izaäk en Jakob. Onder die naam heeft God zich aan Mozes bekend gemaakt. Ik heb net met u gelezen dat God zijn verbond sloot met Abram. Een eeuwig verbond, en het land Kanaän als een eeuwigdurende bezitting. De God van die belofte, gaan Ezechiël laten zien wat Hij van plan is. Terwijl het volk in ballingschap leeft en het land een woestijn is geworden, belooft JHWH herstel. Hoor maar.

De Here toont aan Ezechiël een dal vol beenderen. En die beenderen waren zeer dor, om aan te geven dat er echt helemaal geen leven meer in zat. En dan die vraag aan Ezechiël: *Mensenkind, kunnen deze beenderen herleven?* Ezechiël wist niets anders te zeggen dan: *Here, HERE, Gij weet het!* En dan krijgt Ezechiël de opdracht om te profeteren tot de beenderen dat ze tot leven zullen komen. En Ezechiël deed wat de Here hem had opgedragen. Er ontstond een geruis..., de beenderen voegden zich aaneen..., er kwamen spieren..., vlees en een huid op. Maar er was nog geen

geest in hen. En daarom krijgt Ezechiël de opdracht om opnieuw te profeteren dat er geest in hen zou komen. En Ezechiël deed wat de Here van hem vroeg en de geest kwam en zij herleefden.

Het bijzondere van deze profetie is dat de Here zelf uitleg geeft in vs. 11:

mensenkind, deze beenderen zijn het hele huis Israëls. Dat is duidelijk meer dan de twee stammen van Juda die op dit moment in ballingschap verkeren. Het gaat over het héle huis van Israel. En om dat te illustreren geeft de Here Ezechiël de opdracht om twee stukken hout te nemen. Op het ene stuk hout moet hij schrijven: voor Juda en de Israelieten die daarbij behoren. Dat is het tweestammenrijk. En op het andere voor Jozef – het stuk hout van Efraim – en het hele huis van Israel dat daarbij behoort. Dat is het tienstammenrijk. Voeg deze twee stukken aan elkaar tot één stuk hout, zodat zij in uw hand één worden. God belooft dat alle stammen van Israel van alle kanten bijeenverzameld zullen worden en Hij zal hen naar hun eigen land brengen. Vs. 22: *niet langer zullen zij twee volken zijn en niet langer verdeeld in twee koninkrijken.* Op het moment dus dat de 10 stammen zijn verdwenen en de 2 stammen in ballingschap zijn, belooft God dat deze beide rijken weer samengevoegd gaan worden.

Nu voorzegt deze profetie dat het herstel van Israel twee fasen kent. Een fysiek herstel, de beenderen worden bekleed met vlees, spieren en huid, het volk zal terugkeren naar zijn eigen land. En een geestelijk herstel, vs. 14: *Ik zal mijn Geest in u geven zodat gij herleeft en Ik zal u doen wonen in uw land, en gij zult weten, dat Ik, de HERE het gesproken en gedaan heb....*

vs. 23: *Niet langer zullen zij zich verontreinigen met hun afgoden, hun gruwelen en al hun overtredingen, maar Ik zal hen verlossen van alle afvalligheid waarmee zij gezondigd hebben en hen reinigen, zodat zij mij tot een volk zijn en Ik hun tot een God zal zijn.* Die verlossing van afvalligheid en die reiniging van zonden en het schenken van de Heilige Geest zijn belangrijke aanwijzingen voor geestelijk herstel. Er schuilt nog een belangrijke belofte in de woorden van Ezechiël 37. Namelijk het 24e vers: *mijn knecht David zal koning over hen wezen, één herder zal er voor hen allen zijn.....mijn knecht David zal hun voor eeuwig tot vorst zijn.* Wie denkt hier niet aan die woorden van de engel Gabriël, uitgesproken tegen het Joodse meisje Mirjam, bij ons beter bekend als Maria: *Deze zal groot zijn en Zoon van de*

Allerhoogste genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid. God geeft die troon van David en het koningschap over het huis van Jakob (dat is Israel en niet de kerk) aan het Kind dat Maria zal baren. Hij is de koning die zal gaan heersen over Zijn volk. Als Ezechiël spreekt over 'mijn knecht David' dan heeft hij het over niemand anders dan onze Here Jezus Christus. Hier wordt zijn komst en aanstaande koningschap over Israel voorzegd.

Ezechiël ontving dus een geweldig visioen. In zijn tijd was er echt nog helemaal niets van de vervulling te zien. De tienstammen opgegaan in de volken, de tweestammen in ballingschap, de tempel verwoest, het land een chaos.

Nu zijn er theologen die menen dat Ezechiël hier alleen bemoedigende woorden van herstel spreekt voor de twee stammen. "Lieve mensen, houdt vol, God gaat jullie terugbrengen naar jullie land, er komen tijden van herstel". En daar zit natuurlijk wel een kern van waarheid in. Er zijn veel ballingen terug gekeerd naar hun eigen land. Nadat de Babyloniërs door de Meden en Perzen verdreven waren gaf Koning Kores daar toestemming voor. Ezra en Zerubabel herbouwden de tempel, Nehemia herbouwde de verwoeste stad Jeruzalem. En zo hebben de teruggekeerden vanaf ongeveer 450 voor Chr. tot 70 na Chr. mogen wonen in hun eigen land. Maar dat was niet bepaald een vredige tijd. Als we ons beperken tot wat de bijbel vertelt, dan weten we dat Jezus geleefd heeft ten tijde van de Romeinse bezetting.

Maar hoe willen we dan recht doen aan de teksten die spreken over terugkeer van de tienstammen van Israel? Dat is nog nooit gebeurd. En hoe willen we dan recht doen aan de tekst die belooft dat er een koning uit het huis van David zal regeren over Israel? Ook dat is na de ballingschap niet gebeurd. Zelfs niet toen de Here Jezus op aarde was, kwam Hij niet als Koning over Israel. Bovendien profeteert Ezechiël dat deze David voor eeuwig tot vorst zal zijn (vs. 25). En wanneer heeft dan de vervulling van het geestelijk herstel van Israel plaats gevonden? Om recht te doen aan de woorden van Ezechiël zullen we moeten zeggen dat er als het ware een dubbele laag zit in deze profetie. Deels was er een vervulling ten tijde van Ezra en Nehemia. Het volk keerde deels terug naar het eigen grondgebied. En na de ballingschap heeft Israel nooit meer andere goden gediend. Er was dus sprake van geestelijk herstel. Men had dus geleerd dat er geen andere God is dan JHWH! Maar

veel van deze profetie wacht nog op een definitieve vervulling. Ook toen de Here Jezus op aarde kwam en er zelfs door een engel van God voorzegd is dat deze Jezus de beloofde koning is, zijn deze woorden nog niet in vervulling gegaan. O ja, de mensen verwachten wel dat Hij koning zou worden. Denk maar aan de moeder van Johannes en Jakobus, die toch even aan Jezus kwam vragen of haar zonen misschien aan zijn rechter – en linkerhand van Jezus mochten zitten zodra het koninkrijk aanbrak. Of denk aan de intocht in Jeruzalem, met vlak daarna de tempelreiniging. De verwachtingen waren hoog gespannen. Nu gaat Hij zijn troon bestijgen. Hij komt politiek en geestelijk orde op zaken stellen. Wat een teleurstelling voor de mensen dat Hij gekruisigd werd. En zelfs na de opstanding vroegen de discipelen het Hem: (Hand.1:6) *Here, herstelt Gij in deze tijd het koningschap van Israel?* Wij vinden die vraag altijd een beetje dom. Hebben de discipelen nu nog niet gesnapt dat Jezus kwam als Verlosser, om te sterven aan het kruis en om de dood te verslaan. En dat is correct. Veel van Jezus' tijdgenoten hebben dat niet begrepen. Maar nu moeten wij niet dezelfde fout maken. Wij hebben gelukkig mogen ontdekken als gelovigen uit de heidenvolkeren dat God genadetijd geeft voor de andere volken. Wij hebben door de verkondiging van het kruis deel gekregen aan Gods beloften en mogen als gemeente uitzien naar de komst van de Bruidegom.

Maar als we de woorden van Ezechiël serieus nemen dan kunnen we niet anders dan naar Israel kijken. God heeft zijn volk niet afgeschreven. Jeruzalem zal door de heidenvolken vertrapt worden totdat de tijden der heidenen vervuld zijn (Luk.21:24). Er is een 'totdat'. God pakt de draad weer op met zijn volk. En daarom mag het een goddelijk wonder heten dat er na 1948 weer een Joods volk is op de plaats die God Abraham al had toegezegd. Werkelijk uit alle hoeken van de wereld komen ze. Vs. 21: *zo zegt de Here HERE, zie, Ik haal de Israëlieten weg uit de volken naar wier gebied zij gegaan zijn, Ik zal hen van alle kanten bijeenverzamen en hen naar hun land brengen.* Het fysieke herstel van het land lijkt plaats te vinden in onze tijd. Sinds kort wonen er weer meer Joden in Israel dan in de rest van de wereld.

Er woont weer een volk van God in Jeruzalem. Een volk dat straks haar koning zal binnenhalen. Straks als Jezus komt, zullen zijn voeten op de Olijfberg staan. Israel zal zien wie zij doorstoken hebben en tot de erkenning komen, dat Jezus de Messias is. Want ook voor Israel geldt dat er geen andere naam is waardoor zij behouden worden dan de naam van Jezus. We vragen ons wel eens af of dit voor alle Joden

geldt of slechts zij die uitzien naar de Messias. Ik weet het niet. Laten we maar hetzelfde antwoord geven als Ezechiël: *Here, HERE, Gij weet het*. Laten we niet meer en niet minder zeggen dan de Bijbel. Gans Israel zal behouden worden, of dat alle Joden van alle tijden zijn, of de gelovige Joden die leven als Jezus terugkomt, we laten het aan onze God over. Hij is rechtvaardig. Als de Messias komt zal God in ieder geval bij zijn volk dat hart van steen verwijderen en hen een hart van vlees geven. Gods Geest zal over hen komen en zij zullen naar Zijn inzettingen wandelen. De tweede fase in de profetie van de doodsbeenderen. Het geestelijk herstel. En dan zal de Messias zijn plaats in nemen op de troon van David. En dan zullen ook die woorden aan Abraham beloofd, ten volle uitkomen: *in uw zaad zullen alle volken van de aardboden gezegend worden*. Nu al mogen wij als christenen uit de volken Gods zegen ontvangen omdat wij de Here Jezus, het zaad van Abraham, mochten leren kennen. Maar als straks Jezus als Koning regeert over zijn volk, zal er vanuit dat volk een tijd van shalom aanbreken. Er zal wereldwijde vrede zijn dankzij de Vredevorst. De volken zullen gezegend worden dankzij het zaad van Abraham: dat is de Messias en zijn volk. En de volken zullen het erkennen (vs. 28) dat de HERE God is en dat Hij het is die zijn volk heiligt.

Wij zeggen het iedere kerkdienst weer: God laat nooit varen de werken van Zijn handen. God is trouw, Hij doet wat Hij belooft. Wij hebben die trouwe God leren kennen dankzij de Here Jezus.

Maar laten wij, als gelovigen uit de heidenvolken dan ook letten op de tekenen van de tijd en ons verheugen over het feit dat onze God zijn beloften aan Zijn oude volk Israel zal nakomen.

AMEN

September 2013

G.P. Hartkamp

Wapenveld

